

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 24

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 27. juni 1949

Bladid verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

23 árg.

Ringir umboðsmenn

Undirlutakensla, henda kensla sum skal koma upp av undirkúgan ella fornum órætti, kann sýna seg á mangan hátt.

Vanligt kann vera, at menn stórrerpa sær av landi sínum, rósa øllum tí, sum hadani kemur, og halda ringt um alt, sum kemur aðrastaðni frá. Slíkur atburður býður imóti, og tú verður illa við at koma í hóslag við slíkar umboðsmenn, sum leggja fram uttan íhald sitt egna sum eina skurðsjón.

Men eitt annað lyndi er beint tvørt av hinum, og tað er at siga ódámiligari og skaðiligari um hitt. Tað er eitt lyndi, sum altíð skal sita sitt egna niður! Slík menniskja snerkja at og herma eftir øllum tí, sum eyðkennir heim, bygd, land o. t. Tey eru sjúk eftir at tveita frá sær sin uppruna, slita seg leysan úr heim moldini og verða sett niður í fremmandari mold.

Heima verður læd og hermt eftir slíkum menniskjum. Tað er ikki fyrenn burturi, tey gerast ráðarisk, og har sleppa tey ofta fram at, og tá kunna tey gera landi sínum skomm og skaða. Tí ein skal altíð minnast til, at hann, sum ferðast ella búsetist í fremmandum landi er umboðsmaður landsins, og sum hann týggjar sær, ella sum hann leggur fram land sitt. soleiðis verður tað og fólk tess mett av fremminda manninum.

Vit hava átt ættstór fólk, konservativ og heitstór, sum við øllum tægnum hava verið bundin til ættarheimin og ættarlandið. Tey hava ikki tosað nógv um kenslurnar, men tú hevur kent tað á veran teirra.

Vit hava eisini átt — og eiga — nógv av hinum slagnum. Tað sum vanvirðir sitt egna og vil taka eftir øllum tí fremminda.

Hetta slagið er ringur umboðsmaður fyri føroysku tjóðina í útheiminum. Ikki bert tað, at tað sleppur hvørt band, sum bindur til heimlandið og alt tað, sum umboðar heimlandið fyri teimum fremmindu.

Hetta slagið fer kanska at minka. Tað er ein vaking at kenna, sum sáttliga — eisini í tí fremminda — roynir at sýna seg fram sum Føroyingar og

sýna teim fremmindu tað sum eyðkennir okkum.

Vit hava tað fyri neyðini. Øll fólk hava tað fyri neyðini: At hava góðar umboðsmenn, sum vilja viðurkenna seg land og fólk og umboða tey á ein vakran og sámligan hátt.

Snarfryst grönmeti, døgurðamatir o. a.

Ætlanin er, at Keypmannahavnarkeypmenn skulu fara og selja snarfrystar ber, grönmeti, døgurðamat, fiskafilet o. a.

Frystingin gongur ógvuliga skjótt, og tí kunna vitaminirnar varðveitast í heilum skili.

Í U.S.A. hava teir gjørt nógv av at suarfrysta fõðivörur. Í 1948 var av snarfrystum mati brúkt í U.S.A. 2,5 kg uppá fólkíð móti 1/2 kg framman undan krígunum.

Teir føroysku vitarnir

Vitaskipanin í Føroyum er dansk, undir seinasta bardaga, tá ið Føroyar vóru uttan samband við Danmark, var litið og einki gjørt við vitarnar í Føroyum, og so aftrat tí var á teimum tveimum størstu vitunum tokulúður og radiopejling, sum týsk flogfór lögdu seg eftir at bumba, tey royndu mangan og til seinast eydnaðist tað at gera enda á bæði goðum og dýrum maskinum bæði á Borini og í Mikinesi.

Vitaleiðslan hevur síðan bardagan roynt at gera sær mest átrokandi bötingar uppá tað sum farið er, og serliga í ár verður eitt ógvuliga stórt arbeiði gjørt.

Hetta arbeiði er á ymiskum vitum í Føroyum, og tað sum verður gjørt á Borini, sum hevur størsta vitan í Føroyum, næstur-stórsti í Nordeuropu kemur aleina at kosta yvir 1/2 millión krónur.

Á Borini var undan krígunum eitt hús við maskinum til tokulúðir og eisini til Radiopejling. Hetta lukkaðist týskarum at smýldra við sínum bumbum, síðanni settu enskir hermenn nakað bráfengis upp fyri so væl sum möguligt at hjálpast so leingi bardagin var. Hesar ensku greiðir eru soleiðis ikki brúkanði

Summarveðrið komið

So kom hitt føroyska summarið, sum mangur spáddi ongantið at koma! Hetta hava verið vælsignaðir dagar. Eitt blankt skýleyst loft og brennandi terri. Ikki skyggi fyri sól allan dagin. Hitin hevur verið sum í Sunnanlondum. Bæði menn og kvinnur hava klætt seg í tað tynnsta og lætta tey eiga. Hvíttklædd og hattleys. Men ikki er alt í lagið nakrantið! Nú kemur vatn-neiðin at pina fólk. Eingin dropi í áirnar, og hesar smáu vatnbrunnarnar, sum ikki eru størru enn tekoppar, tømast. —

Donsk skúlabørn vitjunarferð til Hvalbjar

12 dansk skúlabørn koma upp nú í Tjaldrinum. Tey fóru til Hvalbjar. — Hjalte Nattestad úr Hvalbø, sum er lærari í Danmark, var ferðaleiðari.

verið so sera turt og heitt, at allur hagi er uppturkaður, tað hevur hjálpt væl uppá hetta arbeiði.

Millum annað so verður ein langur vatnleiðingur lagdur til maskinhusið, og ein leiðingur millum tann stóra vitan og til tann litla vitan.

Á mikineshólmi vera eisini stórar umbötingar gjørdar, og umframt tað, so hevur vitaskipið greiðir við upp til Føroyar til allar vitarnar, og tað er ikki litið, av olju, gassflöskum, og øðrum greiðum sum tørvast til alt hetta, tí hetta er ein skipan, sum skal ganga betur enn nøkur klokka. Ta tíðina á árinum ein viti skal lýsa, tá lýsur hann.

X.

Ferðafólkini.

Hetta er tíðin, tá ið fólk fara út at ferðast. Summarfriloyvi verður givið, og so vil ein sleppa úr teirri trøngu stovuni og burtur — helst til annað land.

Vit hava havt vónir um at fáa Føroyar til eitt ferðamannaland, men her er mangt ið er í ólagi, og eitt tað ringasta er veðrið. Fólk vóru nógv so ill um bókina »Kanska«, sum hin enski hermaðurin skrivaði, men nógv av henni var nú satt. Hvar á jardarkringinum er ein so bundin av veðri sum í Føroyum? Her skal ferðast og mest eftir sjónum, og er nakrastaðni veðurlagið so skiftandi sum hjá okkum?

Tó skulu vit ikki lata ov illa at, helst ikki fyri útlendingum, tá kemur eingin til okkara. Hetta skiftandi veðrið er tað sum ivaleyst mest atdregur. Regn, mjörki — og so knappliga at lætta í — ja, hvar sær útlendingurin slíka sjón?

Nei, latið okkum nú ynskja, at summarveðrið batnar, og latið okkum so triva í Rasmus Effersøe, vónskaldið,

»... »vakrast skínur sól á grónar liðir, tá ið ælið freka fór sin kós.«

dimma Grön
GAGNAST VÆL